

ਐਸਐਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਐਸਪੀ ਗੋਇਲ ਜੇ.

ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3102 ਆਫ 1978

8 ਦਸੰਬਰ 1980

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ 1950— ਆਰਟੀਕਲ 311— ਕਿਸੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ— ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਉਸੇ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਰਿਪੋਰਟ ਹੋਈ— ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ—ਕੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ—ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਰਿਪੋਰਟ—ਕੀ ਦੁਆਰਾ ਮਿਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ— ਏ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ - ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਾਤਹਿਤ ਦੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਠੋਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਪਾਬੰਦ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹਾਲਾਤ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀ ਸਜ਼ਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਹੁਣ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵੱਡੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਦਾਇਗੀ ਮਾਨਸਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗਲਤ - ਵਿਹਾਰ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਕਦਮਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਘੋੜੇ ਦੇ ਅੱਗੇ ਗੱਡੇ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕਹਾਵਤ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਧਾਰਨ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹੇਠਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ

Puran Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਰਸਮੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 8 ਅਤੇ 9)

ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬਹਾਈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, 1967 ਐਸਐਲਆਰ 601।

**ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, 1973, ਮੌਜੂਦਾ ਲਾਅ ਜਰਨਲ 56.
ਓਵਰਰੂਲਡ।**

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੈਚਲਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਪਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਨਸਿਕ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਦਾਖਲਾ ਨਾ ਤਾਂ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਵੀ, ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਰੈਜ਼ ਜੂਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਤੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਕੁਝ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਮਾਨ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਲਈ ਗੁਪਤ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਜਾਂ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇਕਰ ਜਾਂਚ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਯੋਜਨ, ਨਾ ਤਾਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਵੇਗਾ।

(ਪਾਰਾ 11)

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਸਮੀ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ

Puran Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਬੁਨਿਆਦ ਵਜੋਂ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ. ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਵਜੋਂ ਉਲਝਾਉਣਾ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਅਤੇ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(ਪਰਾ ੬)

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਮੰਦਾਮਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਿਰ ਲਿਖਤ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ, ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ:-

- (i) ਕੇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ;
- (ii) ਅਨੁਬੰਧ 'ਪੀ-1' ਅਤੇ 'ਪੀ-3' ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ
(ਵਿੱਚ) ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹੁਕਮ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ;
- (iv) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਾਸ ਪੋਰਟ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ 'ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ' ਦੇਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ;
- (v) ਮੰਦਾਮਸ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਜੁਨੀਅਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ;
- (vi) ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੁਕਮ ਵੀ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਫਿੱਟ ਸਮਝੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੱਕਦਾਰ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;
- (vii) ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਖਰਚਾ ਮਿਸਟਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਜੀਸੀ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਵਕੀਲ ਜੇ.ਐਲ.ਗੁਪਤਾ । ਮਹਿੰਦਰ ਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਐਸ.ਐਸ.ਸੰਧਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ.

1.) ਕੀ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਮਾਨ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਰਥਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

Puran Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

2. ਤੱਥ ਨਾ ਤਾਂ ਗੰਭੀਰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਆਪਕ ਕੌਮ ਪਾਸ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਾਲ 1969-70 ਵਿੱਚ ਕਜ਼ੁਰਾਲੀ ਵਿਖੇ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਉੱਥੇ ਕੁਝ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾਏ। ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਲ ਲਈ ਕੰਮ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 24 ਜੁਲਾਈ, 1970 ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਅਨੁਸੂਚੀ P/1, ਉਸ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਆਚਰਣ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, - 6 ਨਵੰਬਰ, 1970 ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ P/2 ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। .

3. ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼-ਪੱਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ 19 ਜਨਵਰੀ, 1972 ਨੂੰ ਉਕਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ (ਅੰਕੜਾ ਪੀ/3) ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਇਕ ਸੰਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਚਰਣ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਿਤੀ 13 ਮਈ, 1970, ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਾ ਪਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਕ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਨਿਯਮਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੁਝ ਵਾਰ ਅਗਸਤ, 1973 ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜੁਲਾਈ, 1978 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ।

4. ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਐਸ.ਪੀ. ਗੋਇਲ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ, ਜੋ ਇਕੱਲੇ ਬੈਠੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ **ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਬਹਾਈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ, (1) ਅਤੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ** ' ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। *ਹਰਿਆਣਾ ਆਦਿ, (2)*। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਹੁਣ

Puran Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

5. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦੋਹਰੀ ਦਲੀਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਬੀ ਰਿਆਲ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀ ਦਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਸੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਖਾਲੀ ਰਸਮੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਲਈ ਭਰੋਸਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, *ਭਜਨ ਸਿੰਘ* ਅਤੇ *ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਲਾਨਾ ਗੋਪਨੀਯ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਸੰਕੇਤ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਵਾਈ ਕੇਵਲ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।'

1

6. ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਹਰੇ ਝਗੜੇ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੂਲ ਭੁਲੇਖੇ ਅਤੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ।

(1) **1967 SCR 601.**

(2) **1973 ਕਰ. L. ਜਰਨਲ 56.**

ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸਜ਼ਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਵਜੋਂ ਉਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਦੋਨਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਪੂਰਣ ਸਥਿਤੀ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਸਮਝਣਾ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

Puran Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

7. ਬੋਟ ਦੋਨੋ ਈਓਬਜੈਕਟ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ: ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੀਆਂ ਸਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਲੋੜ, ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ, ਵਿੱਠਲ ਰਾਓ ਰਾਮਚੰਦਰ ਘੋਰਪੜੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (3) ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇੰਨੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਬਿਹਤਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜਸਟਿਸ ਦੇਸ਼ਪਾਂਡੇ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ: -

“ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਫਿਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਗੁਪਤ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਖੁਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ - ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਗਲਤ ਜਾਂ ਝੂਠੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਕਪਾਸੜ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਕਦੇ ਵੀ ਪਰਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਅਧੀਨਗੀ ਆਕਰਸ਼ਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦਾ ਕੁਝ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦਾ ਸਬੰਧ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ

(3) 1973 (1) SLR 255.

ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਦਾ। “ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿਚ ਕੁਝ ਐਸਟੀ-ਮੇਟ ਬਲਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨੌਕਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਬਣਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਐਸਟੀ-ਮੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸੇਧਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਅੰਤ ਲਈ ਨੌਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਬਲੀਅਤਾਂ ਦਾ ਸੋਸ਼ਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨੌਕਰਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ

Puran Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ -
 ਉਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਨੌਕਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
 । ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਹੈ -
 ਵਿਜ਼ੁਅਲ ਜਾਂ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਸਮੂਹ ਬਲਦ ਵਿਅਕਤੀ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਨਸਿਕ ਨੋਟ
 ਬਲਦ ਕੈਲੀਬਰ, ਸਮਰੱਥਾ, ਯੋਗਤਾ, ਕਾਬਲੀਅਤ, ਪ੍ਰਤਿਭਾ, ਆਦਤਾਂ ਅਤੇ
 ਚਰਿੱਤਰ ਆਦਿ, ਨੌਕਰ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ।
 ਜਿੱਥੋਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਲਕ
 ਸਰਕਾਰ ਵਰਗੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੰਸਥਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੌਕਰ ਨੂੰ
 ਕਈ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤੈਰਦੀ ਫੌਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ
 ਅੰਦਾਜ਼ਾ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ -
 ਟਰੇਨਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣਾ।
 ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਰਤੋਂ ਲਈ, ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ -
 ਘੱਟ ਲਿਖਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ
 ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਨਿਯਮਾਂ
 ਜਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ
 ਨਿਯਮਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
 ਕਾਪੀਆਂ
 ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ
 ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
 ਅਜਿਹੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ
 ਉਸ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਮੁਖੀ
 ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ
 ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ
 ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਇਕਪਾਸੜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਲਈ
 ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
 ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਬੇਈਮਾਨ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ
 ਅਤੇ
 ਅਜਿਹੇ ਨੌਕਰ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ
 ਕੀਤਾ

Puran Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਦੀ ਹੋਰ ਗਾਰੰਟੀ
ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ
ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ

ਉਸੇ

ਸੇਵਕ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉੱਚ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰਨਗੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਦਸਲੂਕੀ
ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ

ਤੁਕਬੰਦੀ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਅਣਉਚਿਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਤਸਵੀਰ

ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਦੇ ਲੰਬੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ

ਅਜਿਹੇ ਨੌਕਰ ਦੀ ਅਸਲ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਕਈ ਉੱਚ
ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਰਿਕਾਰਡ ਗੁਪਤ
ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੇਵਕ ਦੀ ਇਸ ਤੱਕ ਕੋਈ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ
ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜ਼ਰੂਰੀ
ਹੈ। ਇਹ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਡਰਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ
ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਇਹ ਗੁਪਤਤਾ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਜਾਂ ਜੂਨੀਅਰਾਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼
ਆਉਣ ਵੇਲੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਮੁੱਖ ਤੌਰ
'ਤੇ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੌਕਰ ਬਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਥੀ ਰਿਆਲ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ
ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਉਸਦੀ
ਕਾਬਲੀਅਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕਿਵੇਂ ਸੋਝਣ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਨੌਕਰ 'ਤੇ
ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ
ਮਾਸਟਰ ਵਾਂਗ, ਕੰਮ, ਸਥਾਨਾਂ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਖੇਤਰਾਂ
ਵਿੱਚ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ
ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ।
ਅਜਿਹੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਲੋੜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ
ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਇੱਕ ਆਮ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ
ਨੌਕਰ ਦੀ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਜੇ ਵੀ ਬੇਇਨਸਾਫੀ
ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਢੰਗ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰੂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਗੀ
ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ, ਜੋ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾਲ ਵੰਡਣ ਦੀ

Puran Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਹ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ”

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਦੀ ਗੁਪਤ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਜਾਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵੱਡੀ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਦੋਵੇਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਖਾਸ ਅਤੇ ਭਾਰੂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਨਾ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਦਾਹਰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ।

8. ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ; ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਏਈਪੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉਸੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਈ ਸੀ, ਦੋਨੋ ਗਲਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਾਤਹਿਤ ਦੇ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਠੋਸ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਗੋਪਨੀਯ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀ ਸਜ਼ਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਹੁਣ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵੱਡੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਕਦਮਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨਸ ਟ੍ਰੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਹੋਰ,

Puran Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਲਾਨਾ ਗੋਪਨੀਯ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕਾਰਟ ਦੇ ਅੱਗੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕਹਾਵਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਘੋੜਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਮ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਹੇਠਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਾਪਰਵਾਹੀ, ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਕੀ ਵਿਹਾਰਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਡੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਬਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਪਲ ਉਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਲਟ ਐਂਟਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਤਰਕਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਠੋਸ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

9. ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਰਸਮੀ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਮੈਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਜਾਂ ਇੱਕ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸਦੇ ਉੱਚ-ਅਧਿਕਾਰੀ - ਇੱਕ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕਾਰਨ, ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ) ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੱਖਪਾਤੀ, ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਇੱਕ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਵੀ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਰਸਮੀਤਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਖੋਜ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ।

Puran Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

10. ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਖੁਦ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਅਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਗੁਪਤ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਪੂਰੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇਗੀ। ਪੱਖਪਾਤ ਦੀ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਇਨਵੇਟ ਰੇਟ ਬੰਦ ਦਿਮਾਗ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿਰਫ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਪਹਿਲੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਇੱਕ ਉਲਟ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਇਆ ਸੀ। . ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਉਭਾਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਉੱਚ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੇਸ਼ਤਾ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਲਡਿੰਗ ਨੂੰ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੰਡਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ, ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੱਖਪਾਤ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ, ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਦਾਖਲਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

11. ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ • (ਇੱਥੋਂ) U1 ਇੱਕ ਆਟੋ ਟਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਪਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਦਾਖਲਾ ਨਾ ਤਾਂ ਅਟੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਕੋਈ ਪਵਿੱਤਰ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਵੀ, ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਅੰਤਮ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਤੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੇਧ ਕਰਨੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਕੁਝ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਮਾਨ ਸਾਥੀ ਰਿਆਲ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਲਈ ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੁਪਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇਕਰ ਜਾਂਚ ਦੁਰਾਚਾਰ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਦਾਇਗੀ 'ਮਾਨਸਿਕ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

: 12. 'ਜਿਸ ਟ੍ਰਿਸਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਮੈਂ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਲੈਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਚੰਗੀ ਮਿਸਾਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦ ਸ਼ਰਮਾ 'ਬਨਾਮ ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ., (4), ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਸੀ-

“ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਤਰੱਕੀ ਕਮ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਭਾਗੀ ਤਰੱਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੀ। ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ, ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਣ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮਹਿਜ਼ ਅਣਜਾਣ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।”

ਐਸ ਐਸ ਵੈਂਕਟਰਾਓ ਬਨਾਮ ਸਲੇਟ ਆਫ ਉੜੀਸਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ, (5), ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੋਰ ਸਿੱਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ :-

“(vi) ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।”

* * * * *

(viii) ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਸਰਕੂਲਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਿਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ।

* * * * *

“(x) ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਿੱਤਰ ਰੋਲ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਡੀਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ...

ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ. ਅਜਿਹਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜੇਗਾ।”

* * * * *

ਗੰਗਾ ਨੰਦ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (6) ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਗੁਪਤ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਾਠਕ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: -

“ਹੁਣ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਗੱਲ ਹੋਣੀ ਸੀ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਤਰੱਕੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰੇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੀਆਂ ਬਕਾਇਆ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾੜੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹਰੇਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ___”

13. ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਤਾ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਵਿੱਚ, ਹਵਾਲਾ ਹੁਣ ਪਾਗਲ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰ. 6 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਢੁਕਵਾਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਂ ਉਦਾਹਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਜ਼ਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਫਿਰ ਗੁਪਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹੀ ਤਰਕ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚਲੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕੋਈ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਜਾਂ ਅਸਫਲਤਾ ਕਿਵੇਂ ਹੈ ILR ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ (1981)2

ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੈਨਡੈਸੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਨਾਲ - ਬਰਾਬਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ

ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ , ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ- ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਤਿੱਖੀ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। . ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ *ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ।

14. *ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ , ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ *ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਓਵਰ-ਰੋਲਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਗੁਪਤ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਪਰਾਧੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਗੁਪਤ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ , ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੰਡਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਦੱਸੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। *ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ , ਦੰਡਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਵੀ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਓਵਰ-ਰੋਲਡ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

15. ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਆਊਟ-ਸੈੱਟ 'ਤੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। , ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਜੋ ਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਗੋਪਨੀਯ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ

Pritam Singh and others v. State of Punjab (Tewatia, J.)

ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ, ਖੋਜਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਹੋਰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

16. ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਈਲਪੋਟੀਟੀ ਦੀ ਆਈਨ ਤਰਫੋਂ ਆਈ ਬੇਸਿਕ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਹਾਇਕ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸਥਿਤੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 1972 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਅੱਜ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਵੇ।

ਐਸਪੀ ਗੋਇਲ, ਜੇ. -ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ

Pritam Singh and others *v.* State of Punjab (Tewatia, J.)

Pritam Singh and others v. State of Punjab (Tewatia, J.)

ਡੀ. ਐਸ. ਤੇਵਤੀਆ, ਜੇ.

ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਫੁਟਕਲ 1980 ਦਾ ਨੰਬਰ 4732-ਐੱਮ.

5 ਜਨਵਰੀ 1981

!

ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ (1914 ਦਾ 1)— ਧਾਰਾ 61 ਅਤੇ 75— ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ (1974 ਦਾ II)- ਧਾਰਾ 468 ਅਤੇ 470— ਪੁਲਿਸ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 61 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਲਾਨ ਦਾਇਰ ਕਰਦੀ ਹੈ— ਅਜਿਹੇ ਚਲਾਨ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 75 ਅਤੇ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 468 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 75 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ - ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 468 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ— ਅਦਾਲਤ — ਕੀ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ— ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 470 (3) — ਕੀ ਲਾਗੂ ਹੈ।